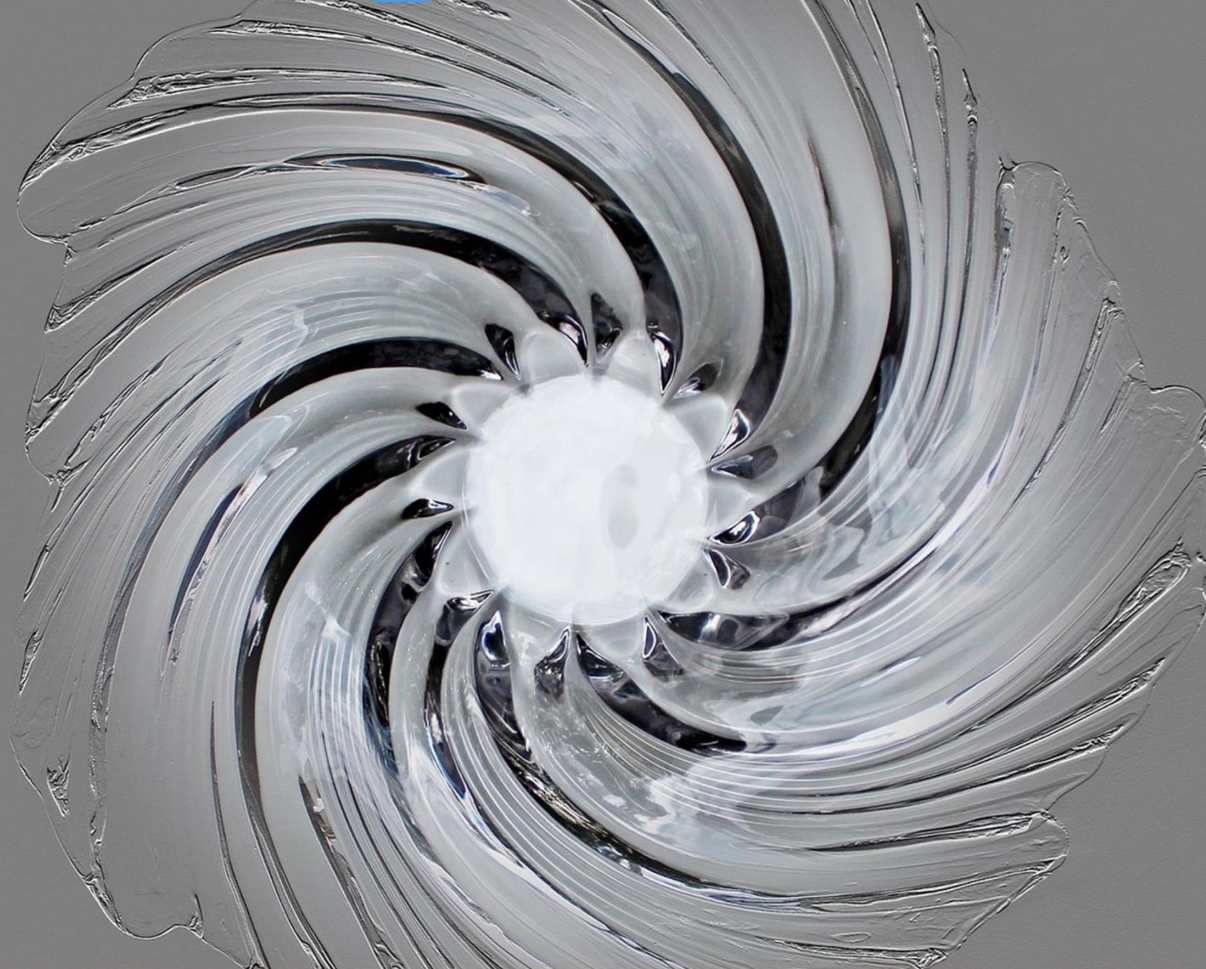

WayScience

17th International Scientific
and Practical Internet Conference

«Modern Movement of Science»
ISBN 978-617-8293-56-7

Editorial board of International Electronic Scientific and Practical Journal «WayScience»
(ISSN 2664-4819 (Online))

The editorial board of the Journal is not responsible for the content of the papers and may not share the author's opinion.

Modern Movement of Science: Proceedings of the 17th International Scientific and Practical Internet Conference, October 16-17, 2025. FOP Marenichenko V.V., Dnipro, Ukraine, 270 p.

ISBN 978-617-8293-56-7

17th International Scientific and Practical Internet Conference "Modern Movement of Science" devoted to the main mission of the International Electronic Scientific and Practical Journal "WayScience" - to pave the way for development of modern science from idea to result.

Topics cover all sections of the International Electronic Scientific and Practical Journal "WayScience", namely:

- public administration sciences;
- philosophical sciences;
- economic sciences;
- historical sciences;
- legal sciences;
- agricultural sciences;
- geographic sciences;
- pedagogical sciences;
- psychological sciences;
- sociological sciences;
- political sciences;
- philological sciences;
- technical sciences;
- medical sciences;
- chemical sciences;
- biological sciences;
- physical and mathematical sciences;
- other professional sciences.

Dnipro, Ukraine – 2025

ПСИХОЛОГІЧНИЙ СУПРОВІД ОСОБИСТОСТІ СЕРЕДЬНОГО ДОРОСЛОГО ВІКУ В ПОДОЛАННІ КРИЗИ ПРОФЕСІЙНОЇ САМОАКТУАЛІЗАЦІЇ

Ткачишина О.Р.

м. Київ

o.tkachyshyna@kubg.edu.ua

Гавриш І.М.

м. Київ

imhavrysh.fpsrso24m@kubg.edu.ua

Постановка наукової проблеми. Криза професійної самоактуалізації в середньому дорослому віці (40-60 років) є складним психологічним феноменом, що виникає через невідповідність між професійною діяльністю, внутрішніми цінностями та прагненнями до самореалізації. Цей період характеризується переосмисленням життєвих і професійних цілей, втратою мотивації, професійним вигоранням і внутрішнім конфліктом, що ускладнюється взаємозв'язком із нормативною кризою середини життя. Теоретичне вивчення цього явища необхідне для розуміння його причин, ознак, етапів та розробки ефективних стратегій психологічного супроводу.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Феномен професійної самоактуалізації досліджували зарубіжні вчені, зокрема А. Маслоу [8], який визначав її як реалізацію потенціалу, К. Роджерс [9], що акцентував на конгруентності, В. Франкл [5], який пов'язував її з пошуком сенсу, Е. Еріксон [4], який розглядав середній вік як етап генеративності. В Україні проблему вивчали Т. Титаренко [3], С. Максименко [1], М. Ткалич [2], акцентуючи на саморозвитку, кризах і професійній ідентичності. Дослідження Д. Левінсона [6] та К. Маслач [7] висвітлюють кризу середини життя та професійне вигорання як ключові фактори.

Виклад основного матеріалу. Професійна самоактуалізація – це процес реалізації потенціалу в професійній сфері через самопізнання, самовизначення, самовираження та гармонію з цінностями, що включає етапи професійного самовизначення, становлення, фахового зростання та розвитку компетенцій [2]. Криза професійної самоактуалізації в середньому дорослому віці виникає через внутрішні причини (втрата сенсу, вигорання, низька самооцінка, неконгруентність «Я-реального» та «Я-ідеального») та зовнішні (організаційні бар'єри, технологічні зміни, соціально-економічна нестабільність) [1].

Професійна самоактуалізація передбачає формування професійної ідентичності, образу «Я», індивідуального стилю діяльності та постановку нових цілей. Вона є соціально зорієнтованим шляхом, що поєднує практичний і духовний досвід, сприяючи розкриттю потенціалу. У сучасних умовах, коли професії швидко змінюються, цей процес вимагає гнучкості, адаптивності та орієнтації на цінності. Криза професійної самоактуалізації в середньому дорослому віці виникає через невідповідність між професійною діяльністю та внутрішніми потребами. Вона проявляється через емоційну незадоволеність, втрату мотивації, професійне вигорання, екзистенційні роздуми та прагнення до змін [3].

Причини кризи професійної самоактуалізації в середньому дорослому віці поділяються на внутрішні та зовнішні. До внутрішніх причин належать втрата сенсу роботи, що може викликати екзистенційну кризу, як зазначав В. Франкл, професійне вигорання, пов'язане з емоційним виснаженням, за К. Маслач, неконгруентність між «Я-реальним» і «Я-ідеальним», низька самооцінка та самоефективність, що перешкоджають змінам, а також переосмислення пріоритетів, характерне для кризи середини життя [4]. Зовнішні причини включають організаційні бар'єри, такі як відсутність можливостей для зростання, авторитарне керівництво, низька автономія, соціально-економічна нестабільність, зокрема економічні кризи та конкуренція на ринку праці, технологічні зміни, що вимагають нових

навичок і знижують професійну впевненість, а також соціокультурні очікування, які стримують кар'єрні зміни через страх невдачі чи суспільний тиск [7].

Ознаки кризи включають емоційну незадоволеність, втрату мотивації, тривожність, психосоматичні симптоми, прагнення до змін і конфлікт між реальним та ідеальним образом себе. Ці ознаки взаємодіють, створюючи замкнене коло, що ускладнює вихід із кризи без підтримки.

Психологічний супровід особистості середнього дорослого віку на етапі кризи професійної самоактуалізації спрямований на підтримку самопізнання, самовизначення, самовираження, самосвідомості, самооцінки та професійної самореалізації. Методи психологічного супроводу включають саморефлексію, таку як ведення щоденника чи структуровані інтерв'ю для усвідомлення цінностей; кар'єрне консультування, що передбачає планування кар'єри; розвиток компетенцій через навчання, тренінги та менторство для адаптації до змін; соціальну підтримку, яка зменшує тривожність через взаємодію з сім'єю, колегами чи спільнотами; психотерапію, зокрема когнітивно-поведінкову терапію для подолання негативних переконань і вигорання за К. Маслач [7], екзистенційну терапію для пошуку сенсу в роботі за В. Франклом [5], і гуманістичну терапію для створення простору самопізнання та конгруентності за К. Роджерсом [9]. Інтеграція цих напрямів забезпечує комплексний підхід, що враховує індивідуальні особливості, соціокультурний контекст і зовнішні фактори, такі як економічна стабільність і підтримка оточення.

Висновки. Професійна самоактуалізація в середньому дорослому віці є складним процесом, що зазнає кризи через невідповідність між діяльністю та цінностями. Криза проявляється через емоційні, мотиваційні та екзистенційні труднощі, проходячи етапи від усвідомлення до відновлення. Психологічний супровід особистості на етапі кризи професійної самоактуалізації, що інтегрує терапевтичні методи, саморефлексію та соціальну підтримку, сприяє подоланню кризи, відновленню мотивації та гармонізації професійної діяльності з внутрішніми прагненнями.

Список літератури:

1. Максименко С.Д. Психологія особистості: Підручник. С.Д. Максименко, К.С. Максименко, М.В. Папуча. К. ТОВ «КММ». 2021. 296 с.
2. Ткалич М.Г. Психолого-організаційні детермінанти самоактуалізації менеджерів комерційних організацій: Автореф. дис... канд. психол. наук: 19.00.10. Ін-т психології ім. Г.С. Костюка АПН України. К. 2016. 20 с.
3. Титаренко Т.М. Соціально-психологічні технології відновлення особистості після травматичних подій. За наук. ред. НАПН України, Інститут соціальної та політичної психології. Кропивницький. Імекс-ЛТД. 2019. 220 с.
4. Erikson E. H. Identity: Youth and Crisis. New York: W.W. Norton & Company. 1998.
5. Frankl V. E. Man's Search for Meaning. Boston: Beacon Press. 2018.
6. Levinson D. J. The Seasons of a Man's Life. New York: Knopf. 2022.
7. Maslach C. Burnout: The Cost of Caring. Cambridge, MA: Malor Books. 2003.
8. Maslow A. H. Motivation and Personality. New York: Harper. 2021.
9. Rogers C. R. On Becoming a Person: A Therapist's View of Psychotherapy. Boston: Houghton Mifflin. 2015.

Стороженко А.С. РОЗРОБКА СИСТЕМ МОНІТОРИНГУ ТЕХНІЧНОГО СТАНУ ОБЛАДНАННЯ	191
Сторожук Д.Є. ВИМОГИ ДО ІНФОРМАЦІЙНОЇ СИСТЕМИ ОБЛІКОВО-АНАЛІТИЧНОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ СТРАТЕГІЧНОГО УПРАВЛІННЯ В УМОВАХ ЦИФРОВІЗАЦІЇ	195
Стус Л.І. СТРАТЕГІЯ ПОКРАЩЕННЯ АДАПТАЦІЇ ВІЙСЬКОВИХ ДО ЦИВІЛЬНОГО ЖИТТЯ ПІСЛЯ ЗАКІНЧЕННЯ СЛУЖБИ	199
Сук П.Л. ЗАСТОСУВАННЯ МЕТОДУ АМОРТИЗАЦІЇ НЕОБОРОТНИХ АКТИВІВ НА ОСНОВІ ЧИСТОГО ПРИБУТКУ ВІД РЕАЛІЗАЦІЇ ПОСЛУГ	201
Тавшунський О.М. СУЧАСНІ ТЕХНОЛОГІЇ ЗБЕРЕЖЕННЯ КУЛЬТУРНОЇ СПАДЩИНИ	206
Татарчук Є.В., Сторожук Н.В. КІНЕТИКА РОСТУ ФАЗИ $\text{Cu}_3\text{Sn} + \text{Cu}_6\text{Sn}_5$ У СИСТЕМІ Cu-Sn-Cu ПІД ЗОВНІШНІМ ТИСКОМ	208
Терещенко О.І. САМОНАВЧАЛЬНЕ КОНТРАСТИВНЕ НАВЧАННЯ ДЛЯ ВИЯВЛЕННЯ АНОМАЛІЙ У ПРОМИСЛОВИХ ІОТ-СИСТЕМАХ: ОГЛЯД ПІДХОДІВ І ПРАКТИК	211
Ткаченко О.Г. ВИКОРИСТАННЯ ГНУЧКИХ ТЕХНОЛОГІЙ В МЕНЕДЖМЕНТ: ПЕРЕВАГИ І МОЖЛИВОСТІ ДЛЯ БІЗНЕСУ	213
Ткачишина О.Р., Гавриш І.М. ПСИХОЛОГІЧНИЙ СУПРОВІД ОСОБИСТОСТІ СЕРЕДНЬОГО ДОРΟΣЛОГО ВІКУ В ПОДОЛАННІ КРИЗИ ПРОФЕСІЙНОЇ САМОАКТУАЛІЗАЦІЇ	216
Трипольська К.С., Харламов М.І. ОСОБЛИВОСТІ НОРМАТИВНО-ПРАВОВИХ АКТИВІВ З ПОЖЕЖНОЇ БЕЗПЕКИ В УКРАЇНІ У РОКИ НЕЗАЛЕЖНОСТІ (1991-2025 РР.)	218
Трубник І.В., Хижняк В.В. ПСИХОСОЦІАЛЬНА ПІДТРИМКА БАТЬКІВ ДІТЕЙ З ІНВАЛІДНІСТЮ	220
Харченко Т.О., Мельник В.Ю. ТЕОРЕТИЧНІ АСПЕКТИ РОЗРОБКИ СТРАТЕГІЇ РОЗВИТКУ АГРАРНОГО ПІДПРИЄМСТВА	223
Холявкіна Т.В., Кравченко М.О. МЕТОД РУХОМОГО СЕРЕДНЬОГО ДЛЯ ФІЛЬТРАЦІЇ АНАЛОГОВИХ ПАРАМЕТРІВ У ЧОРНИХ ЯЩИКАХ	225
Худобіна Н.С. ТЕНДЕНЦІЇ РОЗВИТКУ КРАФТОВОГО ПИВА В УКРАЇНІ	228
Худолій Ю.С., Кузьменко А.В. ЕМІСІЙНА ДІЯЛЬНІСТЬ НАЦІОНАЛЬНОГО БАНКУ УКРАЇНИ	230
Худолій Ю.С., Москалець К.В. ОСОБЛИВОСТІ ГРОШОВО-КРЕДИТНОЇ ПОЛІТИКИ В УМОВАХ ВІЙСЬКОВОГО КОНФЛІКТУ	233
Циганенко Л.А., Охрімович А.В. АНАЛІЗ І ВИЗНАЧЕННЯ ПОТОЧНОГО ТЕХНІЧНОГО СТАНУ ДВОПОВЕРХОВОГО ЖИТЛОВОГО БУДИНКУ	236
Циганенко Л.А., Петренко А.П. ОЦІНКА ФУНКЦІОНУВАННЯ МОНОЛІТНОГО КАРКАСУ БУДІВЛІ В УМОВАХ СЕЙСМІЧНОЇ АКТИВНОСТІ	238
Чернова Ю.В. ПРОБЛЕМАТИКА ПЕРЕКЛАДУ КУЛІНАРНОЇ ЛЕКСИКИ	240
Чумак Р.Р., Єленець В.В., Шимко А.В. АНАЛІЗ ТЕХНОЛОГІЙ СІВБИ НАСІННЯ СОЇ	243
Шевченко С.М. ПАТРІОТИЧНЕ ВИХОВАННЯ В ШКОЛАХ УКРАЇНИ У ПЕРІОД З 2000 ПО 2004 РОКИ	245
Шевченко О.В., Пронь О.С. МАСОВА ОЦІНКА ЗЕМЕЛЬ ЯК КРОК ДО РЕФОРМУВАННЯ СИСТЕМИ МАЙНОВОГО ОПОДАТКУВАННЯ В УКРАЇНІ	249
Шпак О.П. ПСИХОЛОГІЧНІ МЕХАНІЗМИ ФОРМУВАННЯ СИСТЕМИ ЦІННОСТЕЙ У СТАРШОМУ ПІДЛІТКОВОМУ ВІСІ	251
Шрам Т.В., Ярошенко А.В. ОСОБЛИВОСТІ ОРГАНІЗАЦІЇ ОБЛІКУ ОСНОВНИХ ЗАСОБІВ	253